

Laihian kunnan kirjelmä Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hallitukselle vastattavaksi

§108

Kuntayhtymän hallitus 16.05.2022 § 98

Valmistelija Maria Liukkonen

Laihian kunnanhallitus käsitteli kokouksissaan 28.3.2022 ja 29.3.2022 kirjelmää Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymän hallitukselle vastattavaksi.

Laihian kunnanhallitus päätti (29.3.2022 § 82) pyytää kuntayhtymän hallitukselta vastauksia merkittävimpiin esiin nousseisiin ongelmiin. Lisäksi halutaan, että kuntayhtymän hallitus ottaa huomioon liitteessä esitetyt asiat kuntayhtymän toimintaa tarkasteltaessa ja kehitettäessä. Laihian kunnanhallitus toivoo kuntayhtymän hallitukselta vastausta asiaan mahdollisimman pian.

Kirjelmä liitteenä

Hallintojohtaja

ehdottaa, että hallitus käy asiasta keskustelua ja päättää:

1. Asia siirretään kuntayhtymän hallintoon valmisteltavaksi huomioiden hallituksen evästyksiset
2. Vastaus käsitellään hallituksen kesäkuun kokouksessa.

Päätös:

Hallitus keskusteli asiasta ja siirtää sen kuntayhtymän hallintoon valmisteltavaksi niin että vastaus käsitellään hallituksen kesäkuun kokouksessa.

Kuntayhtymän hallitus 14.06.2022 § 123
1400/00.01.03/2022

Valmistelija Berg Päivi

Lisätietoja: puhelinnumero: 050 123 4567, paivi.berg@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän hallitus kävi kokouksessaan 16.5.2022 lähete keskustelua ja lähetti kirjelmän hallintoon valmisteltavaksi.

Kysymys 1

Miten Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä varmistetaan uudistuksen perustarkoituksen eli toimintojen integrointi ja sen myötä asiakkaiden kokonaisvaltainen avun saaminen?

Kysymys 2

Onko pienissä kunnissa mahdollista järjestää lähiesihenkilötoimintaa siten, että esimerkin kaltaista esihenkilötoiminnan "hajoamista" voidaan välttää?

Kysymys 3

Miten Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä varmistaa sen, että Laihian kunnassa työskentelevät SoTe-ammattilaiset saavat organisaatiosta ja esihenkilöltään tuen ja tarpeellisen informaation suomen kielellä?

Vastaus:

Pohjanmaan hyvinvointialueen toiminnan perusajatus on asiakaslähtöisyys ja väestön tarpeisiin perustuvat palvelut yhdestä organisaatiosta toteutettuna ilman hallinnollisia tai toiminnallisia raja-aitoja. Vuodenvaihteessa käynnistyneen organisaation tavoitteena on hyvinvointipalveluiden saumaton läsnäolo ihmisen arjessa, palveluiden sujuvuus, yhteistyökyky ja palvelu asiakkaan äidinkielellä. On luonnollista, että uusi organisaatio herättää keskustelua ja suuri toiminnanmuutos muuttaa aiempia rakenteita ja käytänteitä. Uuden, integraatiota tukevan toimintakulttuurin luominen ja parhaalla tavalla toimivien käytänteiden luominen ja omaksuminen vaatii aikansa. Tässä sekä päättäjillä, henkilöstöllä, esihenkilöillä ja palvelunkäyttäjillä on oma roolinsa.

Pohjanmaan hyvinvointialueella väestön palveluiden organisointia ja järjestämistä koordinoivat ikäryhmittäin vastuulliset sektorijohtajat. Heidän keskeisenä tehtävänä on seurata tilannetta ”Miten Pohjanmaa voi” ja tämän pohjalta kehittää ja ohjata toimintaa pitkäjännitteisesti strategian ja ohjaavien päätösten, resurssien ja tarpeiden pohjalta asiakkaiden kokonaisvaltaisten palveluiden turvaamiseksi. Tässä tukena on poliittisiin päätöksiin perustuva palvelustrategia ja hyvinvointialuestrategia. Poliittisen päätöksenteon lisäksi asukkaita ja palvelunkäyttäjiä osallistetaan mm. raatien ja neuvostojen kautta.

Integraation ja tasa-arvoisten palveluiden varmistamiseksi organisaatorakenne ei pääsääntöisesti tai automaattisesti perustu hyvinvointialueella aiemman toimintatavan mukaisesti kuntakohtaisiin yksiköihin tai aikaisempiin yhteistoiminta-alueisiin. Toiminnalliset toimialat, tulosalueet ja tulosityksiköt on muodostettu asiakkaiden palvelutarpeiden ja tehtäväsisältöjen mukaisesti tarkoituksenmukaisesti palvelukokonaisuuksiin tai sellaisenaan siirtyneisiin toimintayksiköihin (esim asumispalveluyksiköt) toiminnan sisällön mukaan. Tulosityksikkörakenteet perustuvat esimerkiksi lääketieteellisiin erikoisaloihin, alueellisiin tiimeihin tai hoidon/asiakastyön syväosaamista edellyttäviin substanssialueisiin. Kuntajako näyttäytyy kustannuspaikkarakenteessa erityisesti laskutuksen johdosta, jotta vuoden 2022 toiminnan laskutus kohdistuu toteuman ja sovitun mukaisesti kuhunkin jäsenkuntaan.

Tärkeintä voimavaraamme, henkilöstöä, johdetaan ammatillisesti resurssilinjoissa. Tämä tarkoittaa sitä, että sosiaalipalveluiden henkilöstöresurssia johdetaan sosiaalipalveluiden linjassa, lääketiedettä lääkäriinlinjassa ja hoitotyötä hoitotyölinjassa. Resurssijohtajat koordinoivat myös koulutusta, tutkimusta ja kehittämistoimintaa. Resurssilinjajohtajat linjassaan olevan keskijohdon ja yksiköiden esihenkilöiden kanssa vastaavat oman henkilöstönsä osaamisesta, palveluiden laadusta ja asiakaslähtöisyydestä. Johdettavan kokonaisuuden substanssi on pyritty pitämään siinä laajuudessa, että esihenkilö pystyy tukemaan alaisiaan ja koordinoimaan ja johtamaan osaamista ja henkilöresurssia ko. palvelukokonaisuudessa. Myös johtamisjärjestelmässä näkyy tahtotila toteuttaa integraatio ja väestön tasavertaiset palvelupolut ja tasalaatuiset palvelukokonaisuudet koko hyvinvointikuntayhtymän jäsenkuntien alueella ja tulevaisuudessa itsehallinnollisella hyvinvointialueella.

Henkilöstön näkökulmasta tarkoituksena on, että esihenkilö tuntee hyvin työn substanssin ja pystyy tukemaan henkilökuntaansa parhaalla mahdollisella tavalla. Valitsemassamme mallissa esihenkilötyö ei perustu kuntakohtaiseen rakenteeseen. Myös esimerkiksi neuvolatyön sisältö on kokonaisuudessaan niin laaja, että on tarkoituksenmukaisempaa johtaa ja kehittää esimerkiksi äitiysneuvolatoimintaa, lastenneuvolaa tai kouluterveydenhuoltoa linjakohtaisesti Pohjanmaan sisällöllisenä ja tasalaatuisena kokonaisuutena eri esihenkilöiden ja terveydenhoitajatiimien hoitamina kuin yksittäisinä eri kuntien alueella sijaitsevinä erillisinä yksikköinä, mikä heikentäisi yhteisten käytänteiden juurruttamista.

Asiakkaalla/potilaalla on organisaatiotavasta riippumatta oikeus saada lakisääteiset palvelunsa omalla äidinkielellään sekä olla osallisena oman asian käsittelyssä ja hoidon/palvelun suunnittelussa. Tähän ei organisaatiomuutos ole vaikuttanut. Lisäksi

terveydenhuoltolaki ja sosiaalihuoltolaki ovat jo aiemminkin velvoittaneet viranomaisyhteistyöhön ja tarvittaessa nimettyyn omatyöntekijään. Kokonaisvaltaisten palveluketjujen toteuttaminen nähdään entistä helpompana samassa organisaatiossa toimien.

Palveluiden ja toimintojen sujuvuus sekä asiakas/henkilöstötyytyväisyys sisältää myös kielellisen näkökulman. Pohjanmaan hyvinvointialueen kaksikielisessä organisaatiossa kirjalliset asiakas/potilasohjeet, hallinnolliset päätökset, sisäiset ohjeet, intra ja internetsivustot ym. laaditaan suomeksi ja ruotsiksi. Toimintamme on kaksikielistä, mutta käytännössä arjen toiminnassa syntyy kuitenkin väistämättä spontaaneja tilanteita, joissa asioita esitetään omalla äidinkielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi, esimerkiksi sähköpostitse tai osastokokouksissa. Kaiken asian läpikäyminen kahdella kielellä ei aina onnistu kielenkäännöksellisistä resursseista tai ajankäytöllisistä syistä. Näissä tilanteissa on aina mahdollista pyytää ja tulee pyytää sekä saada omalla kielellä selkeytystä asiaan, jotta väärinymmärryksiltä tai tiedonpuutteilta vältytään.

Tiimityöskentelyn, moniammatillisen työskentelytavan, työhyvinvointia tukevan johtamisen, omaan työhön vaikuttamisen ja toimivan kommunikaation tulisi mahdollistaa, että yhteistyö ja kokonaisuus työyhteisössä toimii, vaikka esimerkkitapauksessa neuvolatoiminnan laajassa toimikentässä saman työpisteen henkilöstöllä on toimintokohtaisesti eri esihenkilöitä ja esihenkilön työpiste saattaa olla etäällä sekä myös tilanteissa, joissa esihenkilön äidinkieli on eri kuin työntekijän äidinkieli.

Alueellisen johtamisen toiminnallisista rakenteista ja johtamistyön tukemisesta on aloitettu tavoitteellinen kehittämistyö, ilman että johtamisrakennetta lisätään uusilla kerrostumilla. Esihenkilöt tulevat saamaan koulutusta mm. henkilöstön tukemisesta. Henkilöstö osallistetaan työhyvinvoinnin rakentamiseen ja yhteiseen kehittämiseen mm. henkilöstöstrategia- ja rekrytointistrategiatyössä. Pyrkimyksenämme on yhdessä kehittäen taata hyvinvoiva ja osaava henkilöstö sekä sitä kautta myös väestölle näkyen yhä laadukkaammat ja toimivammat, kokonaisvaltaiset hyvinvointipalvelut. Mm. Laihian osalta on suomen kielen asemaa merkitystä korostettu päivittämällä kelpoisuus- ja kielitaitosääntöä.

Tässä vielä tiivistetysti vastaukset kysymyksiin:

Kysymys 1

Miten Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä varmistetaan uudistuksen perustarkoitus eli toimintojen integrointi ja sen myötä asiakkaiden kokonaisvaltainen avun saaminen?

Vastaus 1

Toimintojen integrointi ja kokonaisvaltainen avun saaminen toimivat myös tällä hetkellä, mutta tavoitteena on kehittää vielä toimivammat palvelut väestön näkökulmasta. Tämä edellyttää kuitenkin pitkäjänteistä yhteistyötä, jonka alkutaipaleella olemme. Asiakkaat ovat osallisena oman asian käsittelyssä ja palveluiden kehittämisessä.

Kysymys 2

Onko pienissä kunnissa mahdollista järjestää lähiesihenkilötoimintaa siten, että esimerkin kaltaista esihenkilötoiminnan ”hajoamista” voidaan välttää?

Vastaus 2

Jokaisessa kustannusyksikössä on oma lähiesihenkilö ja työntekijällä voi olla vain yksi esihenkilö. Aina esihenkilö ei ole töissä fyysisesti samassa paikassa. Tämä tilanne on osalle uusi ja pyrimmekin jatkossa enemmän tukemaan esihenkilöitä löytämään toimivia keinoja esihenkilötyöhön etäisyyksistä huolimatta. Myös alueellista johtamista kehitetään vielä.

Kysymys 3

Miten Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä varmistaa sen, että Laihian kunnassa työskentelevät SoTe-ammattilaiset saavat organiaatiosta ja esihenkilöltään tuen ja tarpeellisen informaation suomen kielellä?

Vastaus 3

Tähän kiinnitetään erityistä huomiota, pääasiallisesti kaikki informaatio on kahdella kielellä. Tähän Laihian esille nostamaan asiaan on jo kiinnitetty erityistä huomiota, jotta henkilöstö saa varmuudella suomeksi tietoa. Mm. kuntayhtymähallitus on päivittänyt henkilöstön kielitaito- ja kelpoisuussääntöä ja vahvistanut suomen kielen asemaa Laihian kunnan sosiaali- ja terveystalveissa.

Johtaja Kinnunen Marina

ehdottaa hallituksen hyväksyvän ylläolevan vastauksen lähetettäväksi Laihian kunnanhallituksen kirjelmään.

Päätös:

Hallitus hyväksyi päätösesityksen mukaisesti.